

VEIDRODIS

VASARVIDIS

Birželio 18 d. (rytoj) Varėnoje prie Karloniškės ežero vyks Vasarvidžio šokių, muzikos ir šviesų šventė. Renginio metu veiks šiuolaikinio meno, dizaino gaminių mugė, šurmuliuos Lietuvos fotomenininkų akcija „Vasarvidžio Varėna“, bus gausu atrakcionų ir pramogų vaikams, vyks diskusija jaunimui su nuomonės formuotoju Jonu Nainiu, kuris ves ir vakaro koncertą. Daugiau – šio „M. k.“ 2 psl.

KRIVILIAI

Birželio 18 d. 21 val. vyks vasaros šventė prie Krivilių kultūros centro (esant blogam orui – kultūros centre). Dalyvaus: Krivilių kultūros centro folkloro ansamblis „Volungė“, Matuizų kultūros centro moterų šokių grupė, muzikantai – Valentinas Taraila ir Tomas Glavickas. Organizuoja Krivilių kultūros centras; renginio metu bus filmuojama ir fotografuojama.

AVARIJA

Vakar, birželio 16 d., apie 10 val. 30 min. Pakaršio kaime, važiuojant nuo Varėnos link Marcinkonių, blaivaus vyro vairuojamas mokyklinis autobusiukas, kuriuo važiavo 13 asmenų, tarp jų – Vilniuje esančios spec. mokyklos nepilnamečiai auklėtiniai, nuvažiavo nuo kelio ir apvirto. Pirminiais duomenimis, vairuotojas nukreipė dėmesį į navigaciją; 4 nepilnamečiai išvežti į Alytaus ligoninę. Įvykio aplinkybės aiškina policija.

DISKUSIJA

Rajono savivaldybės užsakymu yra rengiama Darnios turizmo plėtros Varėnos rajone strategija, tad savivaldybė kviečia į susitikimą-diskusiją kultūrinio turizmo tema (muziejų, kultūros paveldo objektų, vietovių lankymas, gastronominis, amatų ir edukacijų turizmas) kultūrinio turizmo vystymu suinteresuotus viešojo sektoriaus organizacijų atstovus ir turizmo paslaugų teikėjus, kuriems aktualūs kultūrinio turizmo plėtros klausimai. **Susitikimas vyks birželio 21 d. (antradienį) 13 val.** Merkinės kultūros centre. Apie ketinimą dalyvauti prašoma pranešti iki birželio 20 d. el. p. ilona.norkuniene@varena.lt.

POILSIS

Varėnos rajono neįgaliųjų draugija liepos 25-30 dienomis organizuoja poilsį Šventojoje ir rugpjūčio 21-25 dienomis – Palangoje. Tel. 8 616 41202.

MAUDYKLOS

Rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintas Varėnos r. maudyklų 2022 metų vandens tyrimų kalendorinis grafikas: Varėnos I, Stangės, Krivilių tvenkinių, Glūko, Glėbo, Žiežulio ir Kastinio ežerų vandens mėginiai bus imami 8 kartus per sezoną: gegužės 27 d., birželio 10 d. (jau paimti), birželio 24 d., liepos 8 d., liepos 22 d., rugpjūčio 5 d., rugpjūčio 19 d., rugsėjo 2 d. Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras, jau ištyręs paimtus mėginius iš minėtųjų vandens telkinių, nustatė, kad mikrobiologiniai parametrai (žaminiai enterokokai, žarninės lazdelės) juose neviršija normų.

PLAKATAI

Rajono savivaldybės iniciatyva šešiuose UAB Varėnos autobusų parko autobusuose iškabinta po plakatą su informacija apie žymias su Varėnos kraštu susijusias asmenybes. Keleiviai čia ras įdomios informacijos apie vienuolika asmenybių – Senojoje Varėnoje gimusių žymiausių Lietuvos dailininką, kompozitorių, kultūros veikėją Mikalojų Konstantiną Čiurlionį (1875-1911), Lietuvos kariuomenės pulkininką, partizanų Pietų Lietuvos srities organizatorių, kūrėją ir pirmąjį vadą Juozą Vitkų-Kazimieraitį (1901-1946), netoli Dubičių žuvusį ir Dubičiuose su bendražygiais palaidotą vieną iš 1963 m. sukilimo prieš carinės Rusijos okupaciją vadų Liudviką Narbutą (1831-1863), Varėnos rajone gimusį Lietuvos Nepriklausomybės akto signatarą, žurnalistą, visuomenės veikėją Juozą Dringelį (1935-2015), dažnai į Merkinę atvykdavusį ir čia mirusį Lietuvos didįjį kunigaikštį, Lenkijos karalių Vladislovą Vazą IV (1595-1648), Perlojos Respublikos (1918-1923) Prezidentą Joną Česnulevičių (1897-1952), Varėnos krašte partizaninę veiklą pradėjusį, čia kovojusį Dzūkijos partizanų organizatorių ir vadą Adolfą Ramanauską-Vanagą (1918-1957), 1968-1975 metais Varėnoje dirbusį kunigą, rezistentą, monsinjorą Kazimierą Vasiliauską (1922-2001), 1918 m. Nepriklausomybės Akto signatarą, kunigą, Merkinės dekanato dekaną Vladą Mironą (1880-1953), Subartonyse gimusį lietuvių literatūros klasiką, rašytoją, kultūros veikėją Vincą Krėvę – Mickevičių (1882-1954), Varėnoje žuvusį savanorį, aviacijos leitenantą, pirmąjį Lietuvos karo lakūną lietuvių, žuvusį karo mūšyje Juozą Kumpių (1901 – 1920). Plakatuose taip pat yra QR kodas, kurį nuskanavus galima gauti Varėnos rajono turizmo informaciją.

RUSIJA

Tušti Rusijos plotai Sibire, o protai – Kremliuje.

Be žinios dingusio vyro palaikai po pusmečio rasti miške

Apie Senojoje Varėnoje rastą 29-erių metų amžiaus vyro, nuo praėjusių metų lapkričio 26 dienos policijos ieškomo kaip dingusio be žinios, beyrantį lavoną pranešta ne tik „Merkio kraštui“, bet ir visos šalies žiniasklaidai...

Autorės nuotr.

Kaip „Merkio kraštui“ nurodė Senosios Varėnos gyventojai, jų pažįstamo vyro palaikai rasti priešais esančiame miškelyje. Tęsinys 3 psl.

Civilizacija okupanto prigimties nepakeitė

Šį antradienį varėniškiai paminėjo Gedulo ir Vilties dieną – tą dieną, prieš 81 metus, sovietų okupantai pradėjo masinį taikių gyventojų trėmimą į atšiaurųjį Sibirą, tarp kurių buvo ir mūsų kraštiečių, iš Varėnos geležinkelio stoties gyvuliniais vagonais prieš jų valią taip pat išgabentų į tremtį...

Tęsinys 5 psl.

„Šarma“ atšventė kūrybinės veiklos 25-metį

Praėjusį šeštadienį Varėnos kultūros centre buvo paminėtas Varėnos „Bočių“ bendrijos ansamblio „Šarma“ kūrybinės veiklos 25 metų jubiliejus...

Tęsinys 3 psl.

Situacija labai rimta

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Alytaus departamento Varėnos skyriaus specialistai informuoja, kad Lietuvoje labai sumažėjo vaikų, paskiepytų nuo vakcinomis valdomų ligų:

tymų, kokliušo, raudonukės, epideminio parotito, tuberkuliozės, žmogaus papilomos viruso, hepatito B ir kt.

Tęsinys 4 psl.

Laikas pratęsti ilgamečio rajono laikraščio prenumeratą liepai, III ketvirčiui arba visam antrajam pusmečiui!

„Merkio krašto“ prenumerata priimama pašto skyriuje, per laiškininką, internetu www.prenumeruok.lt ir per internetinę laikraščio svetainę merkiokraštas.com.

„Merkio krašto“ prenumeratos kaina: mėnesiui – 5,02 euro, trims mėnesiams – 15,05 euro, pusmečiui – 30,09 euro.

ISSN 1648-8245

9 771 648 824 068

GYVIEJI ARCHYVAI

Civilizacija okupanto prigimties nepakeitė

Pradžią 1 psl.

Pirmoji masinė deportacija 1941 metų birželio 14-ąją Lietuvoje prasidėjo po vidurnakčio, maždaug 2-3 valandą ryto. Trėmimus vykdžiusi operatyvinė grupė paprasčiausiai įsiverždavo į tremiamųjų namus ir pranešdavo apie jų priverstinį išvežimą iš Lietuvos. Laiko pasiruošti žmonėms buvo skiriama labai mažai. Vieniems buvo leista pasiimti dalį savo turto, kiti buvo išvežami be jokių asmeninių daiktų. Taip pat daug šeimų buvo apiplėšiamos, o į mėginančius bėgti buvo šaudoma be perspėjimo. Birželio 14-18 dienomis iš Lietuvos buvo deportuota apie 17 tūkst. nekaltų žmonių.

Gedulo ir Vilties diena Varėnos Šv. arkangelo Mykolo bažnyčioje prasidėjo šv. Mišiomis. Varėnos parapijos klebonas kunigas Ernestas Maslianikas kvietė pasimelsti už paaukojusius savo gyvybę ir gyvenimą vardan mūsų

tėvynės: „Tepriima Viešpats visus į savąją dangaus karalystę, teapdovanoja visus, kurie ir toliau aukojasi už mūsų kraštą“.

Mišiose dalyvavęs rajono meras Algis Kašėta kalbėjo, kad po daugybės dešimtmečių istorija kartojasi ir nuo to paties prieš šią dieną kenčia milijonai Ukrainos žmonių. Nors tikslūs skaičiai kol kas nėra žinomi, spėjama, kad rusų okupantai į savo šalį jau ištrėmė apie milijoną ukrainiečių, tarp kurių yra ir daugybė našlaičių vaikų. „Apie 1941-ųjų ir vėlesnius trėmimus yra aprašyta vadovėliuose, taip pat išleistos atsiminimų knygos, tačiau dabar svarbiausia suprasti, kad per tiek metų niekas nepasikeitė – nors visuomenė dabar labiau pažengusi, taip pat brutaliai šiandien vyksta karas Ukrainoje, kur žmonės lygiai

taip pat tremiami į tolimus Rusijos regionus. Matome, kad civilizacija nepakeičia žmogaus prigimties. Kaip rodo šiandieniniai įvykiai, civilizacijos sluoksnis yra labai plonas, kaip kažkas vaizdžiai yra pasakęs – užtenka tik nagu pakrapštyti ir žmogus, turintis ginklą, kaip mat juo pasinaudoja. Šiandien ukrainiečiai patiria kančias, kokias patyrė lietuviai 1941 metais ir vėliau. Viskas labai trupu, todėl noriu palinkėti išlikti patriotiškiems ir pilietiškiesiems. Kad atėjus išbandymų valandai nekiltų klausimų, kodėl reikia kovoti ir išlaikyti tvirtą stuburą“, - į klausytojus kreipėsi rajono vadovas.

Netrukus prie mikrofono stojo ir prisiminimais apie tremtį dalijosi Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Varėnos skyriaus pirmininkas Juozas Stramkauskas, išgyvenęs Sibiro vergiją. „Turbūt būtų sunku surasti Lietuvoje šeimą, kurios nebuvo palietusi sovietų teroro ir smurto banga. Per 1941-53 metus buvo ištremta apie 288 tūkst. mūsų tautiečių. Apie 50 tūkst. iš jų mirė arba buvo sušaudyti. Tačiau šie skaičiai yra tik statistika, nes kiekvienas trėmimas yra žmonių likimai ir atskira istorija. Deja, bet išgyvenusių tremtinių kasmet lieka vis mažiau. Esu vienas iš tų 18 tūkst. vaikų, gimusių tremtyje. 1947 metų gruodį mano seserį, tėvuką ir besilaukiančią motiną ištrėmė į Vakarų Sibirą. 1958 metais mes sugrįžome į Lietuvą, deja, ne visi. Ten liko mano sesuo ir karta tik gimęs broliukas. Jie neišlaikė Sibiro sunkumų. Po daugelio metų, 1991-ųjų gegužę, mes nuvykome parsivežti sesers palaikų. Tuometinis Tremtinių sąjungos Varėnos skyriaus pirmininkas paprašė, kad parvežtumėme žiupsnelį žemės nuo sesers kapo. Varėnoje stovinčio paminklo politiniams kaliniams ir tremtiniams pamate yra įdėta kapsulė su tomis žemėmis. Prisilietęs prie sesers kapelio, prie to kauburėlio žemės, pajutau, kad man tas kraštas svetimas, nors ten prabėgo

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Varėnos skyriaus pirmininkas Juozas Stramkauskas

Kalba rajono meras, istorikas Algis Kašėta

Kryžius ir paminklinė lenta buvusios NKVD būstinės (dabartinė Parko g. 8) vietoje

Paminklas politiniams kaliniams ir tremtiniams prie Varėnos geležinkelio stoties

dalis mano vaikystės, ten aš gimiau. Mes gyvename sudėtingu laikotarpiu ir su dideliu nerimu stebime įvykius. Tas pats priešas, su kuriuo kovojo mūsų tauta, dabar kovoja kita krašte – Ukrainoje. Visas pasaulis remia didvyrišką Ukrainos tautą, neatsiliekaime ir mes – lietuviai. Prie tos kovos prisidedame, kiek galėdami, nes puikiai supran-

tame, koks pavojus visiems gresia, jeigu nesutramdysime Rusijos. Turime būti budrūs“, - sakė J. Stramkauskas.

Varėnos „Ąžuolo“ gimnazijos moksleiviai specialiai šiai progai sukūrė kompoziciją „Vilties gėlė“ ir minėjimo dalyvius apdovanojo pačių sukurtais atvirukais su baltais ramunės žiedlapiais. Po Varėnos Šv. arkangelo Mykolo

bažnyčios skliautais aidėjo gimnazistų balsai, Varėnos kultūros centro mišraus choro „Varpilė“ giesmės, politinių kalinių ir tremtinių ansamblio „Viltis“ ir „Bočių“ bendrijos ansamblio „Šarma“ dainos. Ansamblių vadovė Gražina Kuodienė pakvietė visus sudainuoti tremtinių himną „Ešelonų broliai, ešelonų sesės“, per kurį visi minėjimo dalyviai atsistojo iš savo vietų. Iki pat širdies gelmių sujaudinusi daina kai kuriuos privertė nubraukti ašarą.

Gedulo ir Vilties dieną dangus bėrė žemėn lietaus lašus, tarsi apverkdamas skaudžius to meto išgyvenimus. Tačiau lietus nesutrukdė varėniškiams padėti gėlių bei uždegti žvakelių išėjusiems ir niekada negrįžusiems iš tremties lietuviams prie politiniams kaliniams ir tremtiniams skirto paminklo šalia Varėnos geležinkelio stoties bei prie buvusios NKVD būstinės Parko g. 8, kurios vietą žymi paminklinė lenta ir kryžius.

Evelina KULIEŠĖ
Autorės nuotr.

Šv. Mišių metu